

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	076 Підприємництво та торгівля
Освітня програма	«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Тривалість викладання	5-й семестр (9 та 10 чверті)
Заняття:	
лекції:	2 год./тижд.
практичні заняття:	2 год./тижд.
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=7023>
Кафедра, що викладає: Прикладної економіки, підприємництва та публічного управління

Інформація про викладача:

Ащеулова Олександра Миколаївна

Доцент, кандидат економічних наук, доцент кафедри прикладної економіки, підприємництва та публічного управління

Персональна сторінка

<https://pe.nmu.org.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi/ashcheulova/ashcheulova.php>

Orcid ID 0000-0002-8982-9725

Scopus ID [57204160577](https://scopus.org/authorid/57204160577)

Google scholar

https://scholar.google.com.ua/citations?user=_WT6F6sAAAAJ&hl=uk

E-mail: ashcheulova.o.m@nmu.one

1. Анотація до курсу

Дисципліна спрямована на засвоєння студентами знань щодо використання методичного апарату та інструментарію економічної діагностики для визначення стану підприємств. Економічна діагностика дозволяє виявити проблеми розвитку підприємства, на їх підставі вибрати показники, які найбільш повно описують ситуацію, розглянути їхній взаємний вплив, встановити «вузькі місця», зафіксувати резерви, визначити перспективні шляхи їх вирішення та розробити заходи з усунення несприятливих ситуацій.

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни – формування у майбутніх системи знань, умінь та навичок щодо використання методів економічного діагностування для визначення стану підприємства.

Завдання курсу:

– набуття студентами знань про антикризову систему господарювання; правові основи функціонування підприємства як суб'єкта господарювання; структуру ресурсів підприємства, джерела їх формування та напрямки ефективного використання;

- вивчення теорії та методологічних засад засвоєння практичних навичок управління підприємством у конкурентному середовищі;
- опанування основних методів оцінки ефективності роботи підприємства, ціноутворення; основних положень організації, планування та державного регулювання діяльності підприємства; принципів мотивації трудової діяльності, форм та системи оплати праці на підприємстві;
- формування вмінь ефективного використання ресурсного і виробничо-господарського потенціалу,
- обґрунтування ефективності фінансово-економічних результатів суб'єктів господарювання;
- пізнання закономірностей взаємодії підприємства та суспільства; засвоєння принципів ефективного функціонування.

3. Результати навчання (дисциплінарні):

- проводити діагностику конкурентного середовища підприємства;
- обирати стратегічну позицію підприємства на ринку та ступінь її привабливості;
- визначати чинники впливу на конкурентоспроможність підприємства; оцінювати конкурентоспроможність продукції підприємства, чинники її формування та обґрунтовувати напрямки її досягнення;
- оцінювати майно підприємства і зокрема розмір статутного фонду акціонерного товариства, що створюється в процесі приватизації
- аналізувати фінансові проблеми діяльності підприємства;
- оцінювати стратегічне протистояння підприємств-конкурентів з використанням SWOT – аналізу та PIMS – аналізу;
- оцінювати цілісні майнові комплекси; аналізувати ефективність моделі управління підприємством;
- оцінювати ефективність виробничого потенціалу підприємства;
- оцінювати конкурентоспроможність підприємства на ринку з використанням аналітичного та графічного методу;
- оцінювати корпоративну культуру на підприємстві та чинників, які впливають на її формування.
- діагностувати загрозу банкрутства підприємству та обґрунтовувати систему заходів щодо попередження, нейтралізації та подолання кризових явищ;
- обґрунтовувати ефективність виробничої програми підприємства та її ресурсне забезпечення;
- здійснювати фінансову діагностику підприємства з використанням формалізованих та неформалізованих методів;
- аналізувати рівень економічної безпеки підприємства та визначати можливі ризики з метою їх ефективного управління

4. Структура курсу

Види та тематика навчальних занять	Внесок в загальну оцінку, %
ЛЕКЦІЇ	50
Тема 1. Теоретичні аспекти економічної діагностики підприємства. 1.1. Визначення сутності економічної діагностики. 1.2. Види економічної діагностики. 1.3. Методичний апарат та інструментарій економічної діагностики	
Тема 2. Діагностика конкурентного середовища підприємства. 2.1. Класифікація чинників, що характеризують конкурентне середовище та	

Види та тематика навчальних занять	Внесок в загальну оцінку, %
обумовлюють конкурентоспроможність підприємства. 2.2 Характеристика провідних сил конкурентного середовища. 2.3. Методика комплексного оцінювання конкурентного середовища	
Тема 3. Оцінювання стратегічного протистояння підприємств-конкурентів 3.1. Аналіз галузі і конкурентного середовища в ній 3.2. Зміст стратегічного аналізу середовища підприємства 3.3. SWOT-аналіз як метод діагностики протистояння підприємств-конкурентів.3.3Методичні положення проведення зведеного SWOT-аналізу	
Тема 4. Діагностика конкурентоспроможності підприємства 4.1. Діагностика конкурентного середовища підприємства. 4.2. Ситуаційний аналіз підприємства, його завдання та складові елементи. 4.3. Основні методи аналізу конкурентоспроможності продукції підприємства	
Тема 5. Діагностика конкурентоспроможності продукції підприємства 5.1. Поняття конкурентоспроможності продукції підприємства 5.2. Чинники впливу на конкурентоспроможність продукції підприємства 5.3. Методи оцінювання конкурентоспроможності продукції 5.4. Діагностика відповідності продукції інтересам суб'єктів ринку	
Тема 6. Діагностика майна і ринкова ціна підприємства 6.1. Основні поняття діагностики ринкової вартості майна. 6.2. Види оціночних вартостей. 6.3. Економічні принципи та методи оцінювання вартості майна підприємства (витратний, ринковий, дохідний підходи).	
Тема 7. Управлінська діагностика та професійна етика. 7.1. Основи управлінської діагностики на підприємстві. 7.2. Інструменти і методи управлінської діагностики. 7.3. Діагностика структури управління і якості управлінських рішень. 7.4. Оцінювання зв'язків підприємства з зовнішнім середовищем.	
Тема 8. Діагностика виробничого та ресурсного потенціалу підприємства 8.1. Сутність, зміст і складові елементи виробничого та потенціалу8.2. Ресурсний потенціал підприємства. 8.3. Методичні підходи до оцінки потенціалу підприємства. 8.4. Шляхи підвищення виробничого потенціалу підприємства.	
Тема 9. Фінансова діагностика 9.1. Фінансова діагностика, її суть та необхідність проведення. 9.2. Основні методи та прийоми фінансової діагностики. 9.3. Дескриптивні, предикативні і нормативні моделі фінансової діагностики, їх сутність, особливості і сфера використання. 9.4. Методика оцінювання фінансового стану підприємства. 9.5. Ідентифікація фінансових проблем підприємства та можливі шляхи їх нівелювання.	
Тема 10. Діагностика економічної безпеки підприємства 10.1. Поняття та цілі функціональні складові економічної безпеки підприємства. 10.2. Функціональні складові економічної безпеки. 10.3. Ідентифікація точної зони функціонування підприємства 10.4. Антикризовий менеджмент і економічна безпека підприємства 10.5. Антикризове управління ресурсним потенціалом підприємства	
Тема 11. Діагностика економічної культури підприємства 11.1. Значення економічної культури в процесі розвитку підприємства 11.2. Виявлення проблем формальних і неформальних відносин, конфліктів 11.3. Оцінювання контролю дій і контролю результатів 11.4. Окреслення напрямів покращення організаційної культури	
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	50

Види та тематика навчальних занять	Внесок в загальну оцінку, %
Теоретичні аспекти економічної діагностики підприємства.	
Діагностика конкурентоспроможності підприємства	
Діагностика конкурентоспроможності продукції підприємства	
Діагностика майна і ринкова ціна підприємства	
Діагностика виробничого та ресурсного потенціалу підприємства	
Фінансова діагностика	
Управлінська діагностика та професійна етика.	
Діагностика економічної безпеки підприємства	
РАЗОМ	100

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На навчальних заняттях студенти повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one); перевірений доступ до платформи Moodle; програм Microsoft Office 365 (Teams, Word, Excel, Power Point).

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з тестування за лекційною частиною та індивідуального завдання на практичних складатиме не менше 60 балів з максимально можливих 100 балів. Оцінка з поточного оцінювання визначається як середнє від оцінок: 1) тестування за лекційною частиною на останньому навчальному тижні кожної чверті; 2) індивідуальне завдання на практичних заняттях. Індивідуальне завдання оцінюється експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені Національною рамкою кваліфікації (НРК) для бакалаврського рівня вищої освіти.

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи:

Підсумкове оцінювання – тест (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку). Максимальна кількість балів при підсумковому оцінюванні: 100.

Для ліквідації академічної заборгованості з дисципліни після формального завершення сесії, студент має право на підсумкове оцінювання в форматі письмової роботи, яка складається з відповідей на два запитання. Така робота експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка" <https://cutt.ly/IBesJEc>

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

8. Рекомендовані джерела інформації

1. Атюшкіна В.В., Бурко Я.В., Галгаш Р.А. Економічна діагностика: навч. посіб. Київ: Аграр Медиа Груп, 2018. 234 с. URL: <https://surl.li/vmpqhm>
2. Базецька Г.І. Економічний консалтинг : навч. посіб. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 167 с. URL: <https://surl.li/afrkio>
3. Гусева О.Ю., Воскобоева О.В., Ромашенко О.С. Економічна діагностика: навч. посіб. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2021. 164с. URL : https://duikt.edu.ua/uploads/1_2211_97738306.pdf

4. Грицаєнко Г.І., Грицаєнко М.І. Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник. Мелітополь: Люкс, 2021. 260 с. URL : <https://surl.li/bgaqpp>
5. Дикань В.Л., Токмакова І.В., Овчиннікова В.О. Економічна діагностика: Підручник. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 284 с. URL : <https://surl.li/cdokud>
6. Приймак С.В. Аналіз господарської діяльності. Практикум. Львів, 2022. 277 с. URL : <https://surl.li/fwlgkd>
7. Сак Т.В. Бізнес-діагностика: курс лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021. 86 с. URL: <https://surl.li/bvqhpc>